

Edukacja w zakresie praw człowieka

PERSPEKTYWA NORWESKA

TERRAM PACIS

Projekt finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci
Edukacja w zakresie praw człowieka

1. Czym są nasze prawa człowieka?

Prawa człowieka nie są nadawane, kupowane, zdobywane ani dziedziczone. Należą one do nas wszystkich po prostu dlatego, że jesteśmy ludźmi. Mówi się, że prawa człowieka są nieodłączne, ponieważ się z nimi rodzimy. Oznacza to, że prawa człowieka są takie same dla wszystkich ludzi bez względu na narodowość, płeć, pochodzenie etniczne, społeczne, cechy genetyczne lub kolor skóry, religię, język, przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, status społeczny lub ekonomiczny, urodzenie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną, tożsamość płciową lub jakkolwiek inny status. Wszyscy mamy równe prawo do praw człowieka bez dyskryminacji. Cóż, łatwiej to powiedzieć niż zrobić! W idealnej sytuacji prawa człowieka są uniwersalne, ponieważ mają zastosowanie do każdego na świecie. Aby żyć godnie, wszystkie istoty ludzkie mają prawo do wszystkich praw człowieka:

1. Prawa ekonomiczne, takie jak prawo do pracy i odpowiedniego standardu życia.
2. Prawa polityczne, takie jak wolność wypowiedzi i zrzeszania się.
3. Prawa obywatelskie, takie jak równość wobec prawa; oraz
4. Prawa społeczne i kulturalne, takie jak prawo do edukacji i uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym społeczności.

Prawa człowieka są niepodzielne. Praw człowieka nie można odebrać, nikt nie ma prawa pozbawiać innej osoby jej praw z jakiegokolwiek powodu. Ludzie zawsze mają prawa człowieka, nawet jeśli przepisy ich kraju je naruszają, nie uznają ich i ich praw. Oznacza to, że prawa człowieka są tymi uprawnieniami, bez których nie możemy żyć godnie jako istoty ludzkie. Prawa człowieka pozwalają nam w pełni rozwinąć nasz potencjał poprzez zaspokojenie naszych podstawowych potrzeb intelektualnych i fizycznych.

- a. Chociaż należy wziąć pod uwagę okoliczności narodowe, historyczne, kulturowe i religijne, obowiązkiem państw, niezależnie od ich systemów politycznych, gospodarczych i kulturowych, jest promowanie i ochrona wszystkich praw człowieka dla każdej osoby na ich terytorium.
- b. Prawa człowieka to normy, które chronią wszystkich ludzi na całym świecie przed poważnym politycznym, prawnym, emocjonalnym, seksualnym, płciowym, rasowym i społecznym znęcaniem się i dyskryminacją. Prawa człowieka są gwarantowane na szczeblu międzynarodowym, koncentrując się na godności istoty ludzkiej i chroniąc jednostki i grupy w równym stopniu.
- c. Prawo dotyczące praw człowieka nakłada na państwa pewne zobowiązania do robienia pewnych rzeczy i powstrzymywania się od robienia innych.

W tym miejscu pojawia się problem; aby praktycznie stosować i przestrzegać praw człowieka, nie wystarczy po prostu poprzestać na przeczytaniu tych deklaracji. Deklaracje te są ważne w tworzeniu formy międzynarodowego konsensusu, formy orientacji w kierunku ochrony, poszanowania, realizacji i wypełniania praw człowieka. Faktem jest, że kiedy prawa człowieka i demokracja są praktycznie wprowadzane w życie, pojawiają się znaczące kontrowersje i złożone wyzwania; a zatem edukacja w zakresie praw człowieka staje się istotnym procesem w naszej pracy z młodzieżą. Kiedy pojawiają się te deklaracje, wydają się być neutralne. Wydaje się, jakby deklaracje te były stosowane w świecie, w którym nie ma znaczących różnic i odmienności. W świecie, w którym wszyscy młodzi ludzie są równi wobec prawa i nikt nie jest dyskryminowany ze względu na rasę, religię, pochodzenie etniczne, płeć, orientację seksualną itp. W tym świecie demokracja oznaczałaby, że młodzież może uczestniczyć w życiu politycznym i obywatelskim, przestrzegając swoich zobowiązań do pokojowego korzystania ze swoich praw z poszanowaniem prawa i praw innych. Spójrzmy jednak na kontekst norweski.

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

Norwegia jest sygnatariuszem szeregu konwencji ONZ zobowiązujących do przestrzegania praw człowieka, przeciwdziałania rasizmowi, dyskryminacji i zasad różnorodności płci w odniesieniu do integracji i włączenia osób i grup mniejszości rasowych. Jednak młodzież należąca do mniejszości rasowych, takich jak uchodźcy lub migranci pochodzenia afrykańskiego, zgłasza wysokie wskaźniki systemowej dyskryminacji rasowej i profilowania rasowego skierowanego przeciwko nim. Tak więc podążanie w jednym kierunku, pozwalając na rozpowszechnianie jednej narracji, że Norwegia jest jednym z najbardziej demokratycznych społeczeństw na świecie z wysokimi osiągnięciami w zakresie przestrzegania praw człowieka, powoduje znaczne szkody dla młodzieży z mniejszości rasowych. Z drugiej strony, narracja o systemowej dyskryminacji rasowej i profilowaniu rasowym ukierunkowanym na młodzież pochodzenia afrykańskiego wydaje się być uzasadniona w oparciu o to, jak prawa człowieka i demokracja powinny być definiowane, deklarowane, praktykowane, stosowane i chronione. Tak więc, aby ci młodzi ludzie mogli domagać się swoich praw, korzystać z nich i cieszyć się nimi, muszą stać się aktywistami, aby korzystać z prawa do wolności wypowiedzi, wolności słowa, wolności zrzeszania się i zgromadzeń. Muszą podjąć działania, aby oprzeć się niewidzialnej ręce systemowej dyskryminacji rasowej i profilowania rasowego. W tej mieszance są niewidzialni aktorzy: osoby pracujące z młodzieżą, które interpretują znaczenie praw człowieka i demokracji i które ułatwiają młodzieży podejmowanie działań poprzez tworzenie kampanii uświadamiających i wspierających ich prawa.

2. Kto ustanawia prawa człowieka?

Podczas gdy prawa krajowe są uchwalane przez krajowe organy ustawodawcze, na przykład parlament lub kongres, prawa i standardy dotyczące praw człowieka są uzgadniane na szczeblu międzynarodowym lub regionalnym przez przedstawicieli państw. Prawo międzynarodowe jest głównie dla, przez i o państwach. Państwa same tworzą zasady oparte na zwyczajach lub traktatach i rozwijają je poprzez deklaracje lub inne podobne instrumenty.

- Państwa opracowują i uzgadniają treść tych dokumentów oraz zgadzają się na ich przestrzeganie. W przypadku prawa dotyczącego praw człowieka, podczas gdy to jednostki i grupy są chronione, prawa człowieka są regulowane poprzez postępowanie państw i podmiotów państwowych.
- Organizacje pozarządowe reprezentujące społeczeństwo obywatelskie przyczyniają się do tego procesu poprzez przedstawianie opinii, lobbowanie rządów w celu zapewnienia, że interesy osób dotkniętych są widoczne i brane pod uwagę.

Standardy praw człowieka są również zapisane i chronione w deklaracjach, zaleceniach i zbiorach zasad, kodeksów postępowania i wytycznych:

- Instrumenty te nie są prawnie wiążące dla państw.
- Niemniej jednak stanowią one autorytatywny głos i dostarczają im praktycznych wskazówek dotyczących ich postępowania.

3. Kim są interesariusze praw człowieka?

W idealnym społeczeństwie demokratycznym i opartym na prawach człowieka jednostka nie może gromadzić wszystkich praw ani naruszać praw innych. Tak więc prawa człowieka stają się ważne, gdy są równo i inkluzywnie rozdzielane między ludzi bez jakiegokolwiek dyskryminacji, ale z odpowiedzialnością i przejrzystością, aby zapewnić, że prawa ludzi do uczestniczenia w życiu politycznym lub obywatelskim są gwarantowane i chronione. Prawa człowieka są współzależne i niepodzielne. Jednostka nie może realizować jednego prawa i być pozbawiona innego prawa, wszystkie prawa mają taką samą wartość. Tak więc prawa człowieka stają się niezbywalne, ponieważ nie możemy odebrać prawa człowieka innej osobie. Zatem prawa człowieka nie mogą być skuteczne, jeśli nie mogą być realizowane przez osoby, których prawa są gwarantowane i chronione.

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

Innymi słowy, interesariusze praw człowieka:

1. Posiadacze praw:

Posiadacze praw lub posiadacze roszczeń odnoszą się do wszystkich ludzi, do wszystkich obywateli, w tym do podmiotów ponoszących obowiązki i odpowiedzialność, ponieważ ich prawa człowieka jako ludzi, jako jednostek, jako istot ludzkich są również gwarantowane i chronione w taki sam sposób, jak w przypadku zwykłych obywateli.

2. Osoby pełniące obowiązki:

Podmioty zobowiązane odnoszą się do podmiotów państwowych, które mają prawne zobowiązania do poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka. Ważne jest, aby zidentyfikować interesy i władzę podmiotów zobowiązanych oraz sposób, w jaki kształtują one kontekst polityczny i obywatelski w zakresie ich obowiązków poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka.

3. Osoby odpowiedzialne:

Podmioty odpowiedzialne odnoszą się do podmiotów w społeczeństwie obywatelskim, które mają lub mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na poszanowanie, ochronę i przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka, podmiotów praw i możliwości podmiotów odpowiedzialnych.

Aby wszyscy interesariusze mogli realizować swoje prawa człowieka, wypełniać swoje obowiązki, odpowiedzialność i zobowiązania, wszyscy powinni mieć **możliwość uczestniczenia** w życiu politycznym i obywatelskim. Tak więc **uczestnictwo** oznacza branie udziału i inicjowanie działań mających na celu realizację praw człowieka lub wypełnianie obowiązków, odpowiedzialności lub zobowiązań w zakresie poszanowania i ochrony praw człowieka. Z kolei **zdolność** oznacza umiejętność posiadania uniwersalnej kultury praw człowieka, która obejmuje nie tylko wiedzę o prawach człowieka, sposobach ich naruszenia i

mechanizmach mających na celu ich ochronę, ale także nabywanie i wzmacnianie umiejętności i zachowań potrzebnych do praktycznego stosowania, przestrzegania i ochrony praw człowieka.

Na przykład:

- a. Odpowiedzialność i zobowiązanie do ustanowienia mechanizmu naprawczego w przypadku naruszenia praw człowieka jest ważnym obowiązkiem podmiotów odpowiedzialnych, ale aby podmioty te mogły wywiązać się z tego obowiązku i zobowiązania, muszą mieć odpowiednie możliwości. Oznacza to, że muszą dysponować odpowiednimi źródłami, informacjami, przepisami, regulacjami, ustawodawstwem i polityką oraz być w stanie je stosować, aby móc działać w celu poszanowania, ochrony i realizacji praw swoich obywateli: wszystkich posiadaczy praw.
- b. Posiadacze praw potrzebują możliwości dochodzenia, realizacji i wyrażania swoich roszczeń w zakresie praw człowieka. Oznacza to, że potrzebują zasobów i informacji na temat swoich praw człowieka. Muszą wiedzieć, jak przełożyć swoje roszczenia lub obawy na język praw człowieka. Potrzebują umiejętności w zakresie praw człowieka, aby uczestniczyć w życiu politycznym lub obywatelskim. Wiedzą, że osoby odpowiedzialne muszą pociągnąć do odpowiedzialności każdego, kto narusza ich prawa człowieka.
- c. Podmioty odpowiedzialne pełnią rolę agentów wzmacniających potencjał. Wspierają i dostarczają informacji, zasobów i szkoleń, aby edukować i wzmacniać zarówno posiadaczy praw, jak i podmioty odpowiedzialne za wyrażanie roszczeń i świadczenie usług. W ten sposób, poprzez zwiększanie możliwości posiadaczy praw i podmiotów odpowiedzialnych, prawa człowieka stają się korzystne dla wszystkich obywateli.

4. Jak i kto narusza prawa człowieka?

Naruszenia praw człowieka są przede wszystkim popełniane przez osobę i/lub osoby, indywidualnie lub reprezentujące państwo, które naruszają krajowe lub międzynarodowe przepisy związane z uznawaniem, realizacją i ochroną praw człowieka. Aby czyn został uznany za naruszenie praw człowieka, musi zostać popełniony przez zwykłych obywateli lub osoby reprezentujące państwo, takie jak policjant lub urzędnik państwowy, który działa przy wsparciu i/lub za zgodą państwa.

Naruszenie praw człowieka może być popełnione:

- a. **poprzez działanie:** na przykład arbitralne pozbawianie ludzi wolności, torturowanie ich lub odmawianie im praw ze względu na rasę, płeć, orientację seksualną, religię lub pochodzenie etniczne.
- b. **przez zaniechanie:** na przykład niezapewnienie ochrony przed systematycznymi nadużyciami popełnianymi przez jedną osobę lub jedną grupę wobec drugiej, jak wspomniano w punkcie (a).

Zaniechanie to niespełnienie przez państwo wymogów prawa krajowego i/lub międzynarodowego odnoszących się do ochrony, uznawania i realizacji praw człowieka. Gdy władze krajowe nie wypełniają obowiązków nałożonych przez prawo w zakresie ochrony praw człowieka, popełniają akt zaniechania.

Na przykład, wysoka liczba uprowadzeń dzieci do pracy przymusowej może być uznana za naruszenie praw człowieka. Może to mieć miejsce nawet wtedy, gdy uprowadzenia nie są popełniane przez funkcjonariuszy państwowych lub zbrojne grupy opozycyjne:

- o Staje się to naruszeniem praw człowieka przez zaniechanie, jeśli władze nie podejmują niezbędnych kroków w celu powstrzymania tej sytuacji, gdy wiedziały lub powinny były wiedzieć o jej istnieniu.

Lub

- c. **przez popieranie nienawiści:** świadome wyrażanie dyskryminujących przekazów i/lub narracji nienawiści, które stanowią podżeganie do przemocy, wrogości lub dyskryminacji. Popieranie nienawiści to popieranie narodowych, rasowych, religijnych, etnicznych, obraźliwych ze względu na płeć i dyskryminujących narracji lub przekazów nienawiści, które stanowią podżeganie do dyskryminacji, wrogości lub przemocy.

Jest to jednak coś więcej niż tylko wyrażanie nienawistnych idei lub opinii. Wymaga to wyraźnego wykazania zamiaru podżegania innych do dyskryminacji, wrogości lub przemocy wobec osoby lub członków danej grupy.

5. Mechanizm ochrony praw człowieka w Norwegii

Od 2018 r. cała nasza edukacja w zakresie praw człowieka w kontekście pracy z młodzieżą w placówkach edukacji pozaformalnej jest chroniona i promowana na mocy norweskiej ustawy o równości i zakazie dyskryminacji, znanej jako: [Ustawa o równości i przeciwdziałaniu dyskryminacji](#). Celem ustawy jest zatem promowanie równości i zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, ciążę, urlop związany z porodem lub adopcją, obowiązki opiekuńcze, pochodzenie etniczne, rasę, religię, światopogląd, niepełnosprawność, orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową, wiek lub inne istotne cechy danej osoby. W ustawie równość ma kluczowe znaczenie. Oznacza ona równy status, równe szanse i równe prawa. Ustawa ma na celu w szczególności poprawę pozycji kobiet i mniejszości oraz zniesienie przeszkód stworzonych przez społeczeństwo i zapobieganie tworzeniu nowych. Aby ustawa została przyjęta jako prawo, [Rzecznik ds. równości i przeciwdziałania dyskryminacji](#) zapewnia, że ustawa jest

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

wdrażana zgodnie z intencjami norweskiego parlamentu. Rzecznik ds. równości i przeciwdziałania dyskryminacji reprezentuje interesy i potrzeby osób dyskryminowanych, aby zapobiegać dyskryminacji i promować równość. Każdego roku rzecznik zajmuje się sprawami związanymi z mobbingiem, molestowaniem, dyskryminacją, wykluczeniem, nadużyciami i przemocą. Również pracodawcy i przedstawiciele związków zawodowych kontaktują się z rzecznikiem ds. równości i przeciwdziałania dyskryminacji z pytaniami, w jaki sposób mogą zapobiegać dyskryminacji w miejscu pracy.

Mandat i rola rzecznika ds. równości i przeciwdziałania dyskryminacji są określone w norweskiej ustawie o rzeczniku ds. przeciwdziałania dyskryminacji.:

- a. Aktywne zaangażowanie w sprawy publiczne. Bierz udział w przesłuchaniach publicznych, zgłaszaj uwagi do projektów ustaw i planów działań publicznych, organizuj wykłady, spotkania i konferencje na określone tematy oraz dostarczaj opinii publicznej raporty i analizy dotyczące różnych kwestii. Angażowanie się w debaty publiczne i przekazywanie informacji za pośrednictwem mediów.
- b. Monitorowanie, czy Norwegia wypełnia swoje międzynarodowe zobowiązania w zakresie praw człowieka zgodnie z trzema konwencjami ONZ: Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), Konwencją w sprawie dyskryminacji rasowej (CERD) i Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych (CRPD). A następnie złożyć bezpośredni raport do ONZ na temat tego, w jakim stopniu norweski rząd przestrzega tych trzech konwencji.
- c. Oferowanie bezpłatnych wskazówek osobom fizycznym, pracodawcom i organizacjom. Osoby, które uważają, że były dyskryminowane, mogą uzyskać porady i wskazówki. Zapewniamy również wskazówki dotyczące tego, jak wnieść sprawę do [Trybunału ds. równości i przeciwdziałania dyskryminacji](#), który został ustanowiony w 2018 roku. Trybunał jest

organem skargowym i podejmuje ostateczne, prawnie wiążące decyzje w sprawach dotyczących molestowania i dyskryminacji.

5.1. Wsparcie edukacji w zakresie praw człowieka dla młodzieży

Norwegia posiada dobrze funkcjonujące instytucje młodzieżowe, których celem jest wprowadzanie w życie politycznego i obywatelskiego zaangażowania młodzieży. Instytucje te zostały ustanowione w celu wypełnienia obowiązków i odpowiedzialności podmiotów odpowiedzialnych za promowanie, ochronę i wypełnianie praw dzieci i młodzieży. Należą do nich: [Dyrekcja ds. Dzieci, Młodzieży i Rodzinfor](#) (Budfir); [Frifond](#); [Aktiv ungdom](#); [Norweska Rada Dzieci i Młodzieży \(LNU\)](#). Wszystkie te instytucje pracują nad wzmocnieniem organizacji dziecięcych i młodzieżowych, aby zapewnić, że dzieci i młodzież są słyszane na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Zapewniają fundusze na promowanie edukacji w zakresie praw człowieka, która poprawia wiedzę, umiejętności i postawy, które uczą dzieci i młodzież obywatelstwa oraz tego, że mogą coś zrobić, gdy spotykają się z niesprawiedliwością. Oferują one również dzieciom i młodzieży możliwość otrzymania funduszy i dotacji na działania w zakresie praw człowieka. W ten sposób młodzi ludzie wnoszą wiele atutów do pracy na rzecz budowania społeczności, które są cenione i wykorzystywane, ale co ważniejsze, oferują różnorodne możliwości, dzięki którym głosy młodych ludzi mogą zostać wysłuchane, a młodzież może przyczynić się do rozwoju społeczności. Młodzi ludzie dążą i tworzą zmiany, gdy uczestniczą w projektach obywatelskich, które obejmują rozwiązywanie lokalnych problemów, gdy pracują z innymi młodymi ludźmi w swoim sąsiedztwie, gdy pracują jako część organizacji, które zwiększają zaangażowanie i integrację młodzieży. Odzwierciedlając nasze doświadczenie z tymi instytucjami i ich finansowanie, poniżej skupiamy się na najlepszych praktykach.

6. Zrozumienie podejścia opartego na prawach człowieka

Podejście oparte na prawach człowieka, zwane dalej **podejściem opartym na prawach**, jest metodologią, która kieruje planowaniem, projektowaniem, dostarczaniem, monitorowaniem i ewaluacją naszych interwencji młodzieżowych w kontekście edukacji pozaformalnej. Podejście oparte na prawach identyfikuje państwa i ich instytucje jako odpowiedzialne podmioty zobowiązane do poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka. Podejście oparte na prawach identyfikuje organizacje młodzieżowe i ich osoby pracujące z młodzieżą jako podmioty odpowiedzialne, mające pozytywny wpływ na poszanowanie, ochronę, dochodzenie, korzystanie i wypełnianie wszystkich praw człowieka oraz na możliwości posiadaczy praw i podmiotów odpowiedzialnych. Organizacje młodzieżowe odgrywają zatem kluczową rolę, ponieważ reprezentują interesy młodych ludzi, posiadaczy praw. Podejście oparte na prawach koncentruje się więc na wzmacnianiu zdolności młodzieży, jako posiadaczy praw, do bycia świadomymi i upoważnionymi do przedstawiania swoich obaw związanych z prawami człowieka, a także do domagania się i korzystania z praw człowieka. Dlatego też, poprzez osoby odpowiedzialne, ogólnym celem podejścia opartego na prawach w naszej pracy z młodzieżą jest wzmocnienie zdolności młodzieży, posiadaczy praw, do realizacji praw.

W związku z tym podejście oparte na prawach człowieka kładzie równy nacisk na procesy planowania, projektowania i wdrażania interwencji młodzieżowych. Tworzenie interwencji na rzecz młodzieży musi być oparte na prawach, a młodzież i jej prawa człowieka muszą znajdować się w centrum wszystkich działań. Integracja podejścia opartego na prawach w interwencji młodzieżowej prowadzi do bardziej skutecznej interwencji, która zapewnia odpowiednie i trwałe wyniki, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedzialności i zaangażowania młodzieży w planowanie, projektowanie, realizację, monitorowanie i ocenę

interwencji. Przy opracowywaniu interwencji na rzecz młodzieży metodologia oparta na prawach zapewnia, że w danym kontekście wszystkie zainteresowane strony są uwzględnione, jednocześnie zajmując się nierównościami i wieloma często krzyżującymi się dyskryminacjami, z którymi borykają się osoby w trudnej sytuacji. Podejście to jest zgodne z naszymi zobowiązaniami do przeciwdziałania nierównościami, w tym nierównościami płci, oraz do zwalczania rasizmu, dyskryminacji i mowy nienawiści. Nierówności i dyskryminacja podważają uczestnictwo młodzieży, powstrzymując i wykluczając młodzież znajdującą się w trudnej sytuacji, taką jak młodzież niepełnosprawna i należąca do mniejszości rasowych, seksualnych i płciowych. Dlatego w naszej pracy z młodzieżą podejście oparte na prawach skupia się na tym, jak radzić sobie z nierównowagą sił i dyskryminacją oraz czynnikami powodującymi nierówności, zwłaszcza w ich najbardziej ekstremalnych formach. Podejście oparte na prawach:

1. Wzmacnia zdolności osób pracujących z młodzieżą do wypełniania ich obowiązków i zobowiązań w zakresie praw człowieka w celu ułatwienia upodmiotowienia młodzieży.
2. Podnosi świadomość młodych ludzi na temat ich praw człowieka i wzmacnia ich zdolność do dochodzenia swoich praw.
3. Wzmacnia znaczące uczestnictwo młodych ludzi poprzez włączające procesy partycypacyjne uwzględniające aspekt płci.
4. Włącza wymiar płci do pracy z młodzieżą jako sposób na rozwiązanie problemu dyskryminacji i nierówności ze względu na płeć i/lub orientację seksualną.
5. Umożliwienie młodzieży narażonej na rasizm, dyskryminację lub nierówność dochodzenia swoich praw, takiej jak młodzież niepełnosprawna, młodzież LGBTIQ lub młodzież należąca do mniejszości rasowych.

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

Podejście oparte na prawach musi być w równym stopniu uwzględnione w celach, procesach i wynikach interwencji młodzieżowych. Interwencja jest planowana, projektowana i realizowana przez osoby odpowiedzialne: osoby pracujące z młodzieżą, w celu zwalczania nierówności i naruszeń praw człowieka poprzez zajęcie się lukami w wiedzy, umiejętnościach i możliwościach osób posiadających prawa: młodzieży. Młodzież ma uprawnienia i roszczenia dotyczące praw człowieka, dlatego powinna być traktowana jako aktywny uczestnik procesu tworzenia interwencji, a nie tylko jako bierny beneficjent. Podejście oparte na prawach zwraca uwagę na:

- **Cele:** interwencje, polityki i zaangażowanie młodzieży powinny przyczynić się do realizacji praw człowieka i korzystania z nich. Oznacza to, że interwencje na rzecz młodzieży w dziedzinie kształcenia i szkolenia młodzieży, niezależnie od sposobu i kontekstu, powinny przyczynić się do poszanowania, ochrony, wypełniania, realizacji i korzystania z praw człowieka.
- **Procesy:** planowanie, projektowanie i realizacja interwencji na rzecz młodzieży powinny zmniejszać nierówności i wspierać podstawowe prawa i wolności człowieka. Podczas tych procesów podejście oparte na prawach człowieka kieruje się pięcioma zasadami: stosowanie wszystkich praw człowieka dla wszystkich; znaczące, włączające uczestnictwo; niedyskryminacja i równość; odpowiedzialność i praworządność dla wszystkich; oraz przejrzystość i dostęp do informacji.
- **Rezultaty:** wyniki interwencji młodzieżowych powinny przyczynić się do rozwoju zdolności młodzieży, posiadaczy praw, do poznania sposobów przedstawiania swoich obaw lub problemów związanych z prawami człowieka, a także do domagania się swoich praw człowieka i korzystania z nich.

6.1. Praca z uwzględnieniem aspektu płci i intersekcyjności

Wrażliwość na płęć zapewnia, że polityki i interwencje maksymalizują potencjał wszystkich kobiet, mężczyzn, dziewcząt, chłopców, osób LGBTIQ i innych osób niebinarnych w całej ich różnorodności. Celem jest redystrybucja władzy, wpływów i zasobów w sposób sprawiedliwy i uwzględniający płęć; poprzez zwalczanie nierówności, promowanie sprawiedliwości i tworzenie możliwości dla wszystkich. W związku z tym podejście oparte na prawach, wrażliwość na płęć i intersekcyjność mają wspólne zasady i wzajemnie się wzmacniają. Podejście uwzględniające płęć podkreśla znaczenie uwzględniania doświadczeń kobiet, mężczyzn, dziewcząt, chłopców, osób LGBTIQ i innych osób niebinarnych, ich potrzeb i interesów, ich dostępu i kontroli nad zasobami oraz ich ról i obowiązków. Podejście oparte na prawach podkreśla znaczenie identyfikacji ich potrzeb w zakresie możliwości. Natomiast intersekcyjność pomaga zrozumieć, w jaki sposób różne aspekty tożsamości danej osoby są łączone, aby stworzyć różne podstawy dyskryminacji. Kobieta należąca do grupy mniejszościowej, mieszkająca na obszarze wiejskim i niepełnosprawna, może doświadczać szczególnych barier w dostępie do zatrudnienia lub podstawowych usług społecznych. Aby zająć się wszystkimi formami dyskryminacji i niekorzystnej sytuacji, ważne jest, aby zrozumieć ich przyczyny i sposób, w jaki przejawiają się one w możliwościach i wynikach.

Wrażliwość na płęć i intersekcyjność koncentrują się na usuwaniu nierówności płci w dostępie do zasobów i możliwości (np. miejsc pracy, zdrowia, edukacji, wody i urządzeń sanitarnych, podejmowania decyzji, bezpieczeństwa lub sprawiedliwości itp.) Nierówność płci negatywnie wpływa na wzmocnienie pozycji, uprawnienia decyzyjne i możliwości ekonomiczne kobiet i osób LGBTIQ, co z kolei negatywnie wpływa na ich dochody i prowadzi do większej nierówności dochodów, zwłaszcza między kobietami i mężczyznami. W związku z tym polityka

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

uwzględniająca aspekt płci, która poprawia status społeczno-ekonomiczny kobiet i osób LGBTIQ, w analizie, projektowaniu i monitorowaniu interwencji mających na celu przeciwdziałanie nierównościom płci pomaga zmniejszyć nierówności dochodów i ostatecznie zwiększyć dobrobyt i rozwój dla wszystkich. Na przykład interwencja, której celem jest promowanie dostępu do lepszych źródeł utrzymania i usług socjalnych dla grup żyjących w trudnej sytuacji, w szczególności kobiet, osób LGBTIQ lub młodzieży z mniejszości rasowych. Interwencja dostosowuje i przebudowuje istniejące usługi socjalne do potrzeb i praw osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Cele są zgodne z krajową polityką równości płci lub niedyskryminacji i obejmują rozszerzenie już świadczonych usług. Ponieważ dane wykazały, że kobiety, dziewczęta i osoby LGBTIQ są bardziej narażone na przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć zarówno w miejscach prywatnych, jak i publicznych, interwencja wspiera instalację aplikacji mobilnej, aby dotrzeć do dziewcząt, kobiet i osób LGBTIQ zagrożonych i/lub ofiar przemocy. Interwencja ta jest odpowiedzią na zidentyfikowaną dyskryminację i prawa osób najbardziej potrzebujących.

Analiza płci jest pierwszym kluczowym punktem wyjścia do zapewnienia, że interwencja młodzieżowa przyczynia się do zmniejszenia nierówności płci i że nie utrwała ani nie pogłębia nierówności lub dyskryminacji ze względu na płeć. Na przykład:

1. Wszystkie prawa człowieka dla wszystkich oznaczają, że wspierając młodych ludzi, osoby pracujące z młodzieżą powinny zawsze zajmować się możliwymi wyzwaniem dla młodych kobiet, młodzieży niepełnosprawnej, młodzieży LGBTIQ, młodzieży z mniejszości rasowych.
2. Znaczący i włączający udział w interwencjach dotyczących młodzieży oznacza, że włączenie młodych kobiet, młodzieży niepełnosprawnej, młodzieży LGBTIQ, młodzieży z mniejszości rasowych jest pierwszym krokiem w kierunku zajęcia się prawami młodzieży.

3. Promowanie niedyskryminacji i równości oznacza, że interwencje muszą oceniać wzorce nierówności płci i / lub dyskryminacji oraz rozumieć, dlaczego młode kobiety, młodzież niepełnosprawna, młodzież LGBTIQ, młodzież z mniejszości rasowych są dotknięte nierównym podziałem zasobów, brakiem możliwości lub ograniczonym dostępem do usług.
4. Odpowiedzialność i praworządność dla wszystkich oznacza, że młode kobiety, młodzież z niepełnosprawnościami, młodzież LGBTIQ, młodzież z mniejszości rasowych mogą dochodzić sprawiedliwości, zadośćuczynienia lub odszkodowania w przypadku naruszenia ich praw człowieka.
5. Przejrzystość i dostęp do informacji poparty zdezagregowanymi danymi to pierwszy krok do uwidocznienia interesów i praw młodych kobiet, młodzieży z niepełnosprawnościami, młodzieży LGBTIQ, młodzieży z mniejszości rasowych, w celu lepszego informowania o kształtowaniu polityki.

6.2. Przeprowadzanie analizy kontekstu problemu praw człowieka

Ogólnym celem integracji, stosowania podejścia opartego na prawach człowieka w pracy z młodzieżą, jest ułatwienie osobom pracującym z młodzieżą określenia, jakie prawa człowieka są ich zdaniem naruszane, a następnie przyjrzenie się elementom, które dostarczyłyby im dowodów na takie naruszenia. Tak więc pierwszym krokiem jest zrozumienie kontekstu problemu z perspektywy młodzieży i skonsultowanie się z nią, aby dowiedzieć się, co chce zmienić w zakresie wiedzy, umiejętności, postaw, zachowań i możliwości. Oznacza to zbieranie informacji i analizowanie kontekstu problemu z młodzieżą w oparciu o to, czym chcą się zająć i jakie interwencje chcą podjąć. Co najważniejsze, istnieje potrzeba zrozumienia elementów, które stanowią naruszenia praw człowieka, przed stworzeniem rozwiązań, które są osiągnięte przez cały cykl interwencji.

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci
Edukacja w zakresie praw człowieka

Wymaga to przyjęcia perspektywy opartej na prawach poczynając od analizy, poprzez planowanie i projektowanie, a skończywszy na realizacji interwencji w pracy z młodzieżą. Każda interwencja młodzieżowa odbywa się w bardzo specyficznym kontekście społecznym, kulturowym i płciowym, a zajmowanie się naruszeniami praw człowieka powinno poważnie uwzględniać ten kontekst, aby kierować planowaniem, projektowaniem i realizacją interwencji w sposób uwzględniający prawa człowieka i płć.

6.2.1. Prawa człowieka i analiza kontekstu problemu

Jaka jest obecna sytuacja w zakresie praw człowieka?	Jaki jest główny problem i jakie są jego przyczyny?
<ol style="list-style-type: none"> Jakie są istotne naruszenia praw człowieka i prawa zagrożone naruszeniem? Kto popełnia te naruszenia i w jaki sposób: czy jest to działanie, zaniechanie czy propagowanie nienawiści? Jakie są bariery utrudniające ludziom korzystanie z przysługujących im praw? Jakie są podstawowe interesy, zachęty i instytucje, które przyczyniają się do realizacji praw lub ją uniemożliwiają? Jakie napięcia mogą powstać w wyniku bezpośredniego lub pośredniego zajęcia się kwestią naruszeń praw człowieka? Stroną jakich międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka jest państwo? Jakie 	<ol style="list-style-type: none"> Jaki jest główny problem (problemy), który projekt lub interwencja ma rozwiązać? Analizując problem(y), określ, w jaki sposób prawa człowieka nie są przestrzegane. Wykorzystanie podejścia opartego na prawach człowieka do kierowania analizą bezpośrednich, podstawowych i strukturalnych przyczyn i czynników przyczyniających się do powstania problemu(ów)? W jaki sposób czynniki, takie jak przekonania religijne, praktyki kulturowe, normy dotyczące płci, tradycje, normy społeczne, normy rasowe itp. wpływają na prawa człowieka lub powodują łamanie lub nadużywanie praw człowieka? Kto jest najbardziej narażony na naruszenia praw człowieka? Jaka

<ol style="list-style-type: none"> zastrzeżenia zostały zgłoszone do ich ratyfikacji i dlaczego? Czy międzynarodowe zobowiązania państwa w zakresie praw człowieka znajdują odzwierciedlenie w krajowych przepisach lub politykach? Jeśli tak, to czy te przepisy i polityki są sprawiedliwie i skutecznie wdrażane w praktyce? Czy przestrzenie społeczeństwa obywatelskiego, w tym prawa do wolności wypowiedzi, pokojowych zgromadzeń i zrzeszania się, wolne i niezależne media oraz dostęp do informacji, zarówno online, jak i offline, są chronione przez prawo? Jeśli tak, to czy przepisy te są sprawiedliwie i skutecznie wdrażane? Czy istnieją przepisy lub polityki naruszające prawa człowieka lub mogące zagrozić powodzeniu interwencji? 	<p>jest płć, wiek, rasa lub inne czynniki różnorodności specyficzne dla rozważanego kontekstu?</p> <ol style="list-style-type: none"> Jeśli problem(y) dotyczy(ą) świadczenia usług, w tym wymiaru sprawiedliwości i bezpieczeństwa, kto jest głównym beneficjentem świadczenia usług? Czy istnieją grupy pośredniczące, które mogą zakłócać lub przeszkadzać w świadczeniu usług? Czy grupy mniejszości rasowych, seksualnych i płciowych są włączone lub wykluczone ze świadczenia usług? Czy kobiety, dziewczęta i osoby LGBTIQ znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji? Jeśli tak, to w jaki sposób i dlaczego?
--	---

6.2.2. Analiza interesariuszy i ocena możliwości

Analiza posiadaczy praw	Ocena możliwości posiadaczy praw
<ol style="list-style-type: none"> W kontekście danego projektu lub interwencji, czyje prawa nie są przestrzegane, są nadużywane lub zagrożone i kogo dotyczy wynikający z tego problem w zakresie praw człowieka? 	<ol style="list-style-type: none"> Czy posiadacze praw mają wiedzę na temat (swoich) praw człowieka zapisanych w krajowych i międzynarodowych ramach prawnych? Czy ich poziom świadomości stanowi przeszkodę w

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci
Edukacja w zakresie praw człowieka

<ol style="list-style-type: none"> 2. Spośród zidentyfikowanych posiadaczy praw, kto jest najbardziej zmarginalizowany lub najbardziej narażony i dlaczego? Czy można określić, w jaki sposób stali się oni najbardziej zmarginalizowani lub najbardziej narażeni? 3. W jaki sposób najbardziej zmarginalizowani lub najbardziej narażeni posiadacze praw zostaną włączeni do projektu lub interwencji? 4. Jakie konkretne bariery istnieją dla pełnego i znaczącego uczestnictwa posiadaczy praw i jak należy im zaradzić? 5. Jaka jest sytuacja mniejszości rasowych, seksualnych i płciowych, takich jak osoby kolorowe, osoby niepełnosprawne, kobiety, dziewczęta lub osoby LGBTIQ jako posiadacze praw? 	<p>poznaniu i dochodzeniu tych praw? Czy posiadacze praw mają wiedzę na temat obowiązków spoczywających na podmiotach zobowiązanych?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Czy istnieją mechanizmy umożliwiające podmiotom praw dochodzenie skutecznego zadośćuczynienia w przypadkach, gdy ich prawa człowieka nie są przestrzegane? Jeśli tak, to czy posiadacze praw są świadomi istnienia tych mechanizmów? 3. Czy posiadacze praw mają dostęp do bezstronnych mechanizmów naprawczych i wymiaru sprawiedliwości, gdy ich prawa człowieka nie są przestrzegane? Jeśli nie, jakie bariery istnieją? Czy istnieją bariery specyficzne dla kobiet, dziewcząt i osób LGBTIQ? 4. Czy istnieje ryzyko związane z rozwijaniem zdolności podmiotu praw związanych z prawami człowieka? Jeśli tak, co można zrobić, aby ograniczyć to ryzyko? 	<p>mechanizmów skutecznych środków zaradczych oraz wdrożenia zobowiązań prawnych i innych związanych ze zidentyfikowanymi kwestiami praw człowieka?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Podczas gdy państwo jest ostatecznym podmiotem odpowiedzialnym, ważne jest rozróżnienie między podmiotami państwowymi. Która organizacja, ministerstwo, podmiot krajowy, prowincjonalny lub samorządowy jest odpowiedzialny za wdrażanie zobowiązań w zakresie praw człowieka? 	<p>zakresie praw człowieka? Jeśli nie, dlaczego?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Czy podmioty odpowiedzialne mają wolę polityczną, zaangażowanie, odpowiedzialność, przywództwo, motywację do wypełniania zobowiązań w zakresie praw człowieka? Jeśli nie, dlaczego? 3. Czy podmioty zobowiązane posiadają zasoby, w tym ludzkie, ekonomiczne i organizacyjne, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań w zakresie praw człowieka? Jeśli nie, dlaczego? 4. Czy istnieją mechanizmy reagowania i zapewniania środków zaradczych w przypadku naruszenia lub nadużycia praw człowieka? Jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, dlaczego? 5. Czy istnieją ramy strategiczne mające na celu wzmocnienie zdolności podmiotów zobowiązanych w zakresie przejrzystości, rozliczalności, skuteczności lub zdolności reagowania? 6. Czy istnieją zagrożenia związane z rozwijaniem zdolności podmiotów odpowiedzialnych w zakresie praw człowieka? Jeśli tak, co można zrobić, aby ograniczyć to ryzyko?
<p>Analiza podmiotów odpowiedzialnych</p>	<p>Ocena zdolności podmiotów odpowiedzialnych</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kto jest odpowiedzialny za podjęcie niezbędnych kroków w celu poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka, ustanowienia 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy podmioty odpowiedzialne mają zdolność, autorytet, mandat, władzę, legitymację i odpowiedzialność, aby wypełniać swoje zobowiązania w 		

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci
Edukacja w zakresie praw człowieka

Analiza podmiotów odpowiedzialnych

1. Jakie inne podmioty są w stanie przestrzegać i/lub promować dane prawa człowieka? Podmioty odpowiedzialne obejmują między innymi edukatorów młodzieży, sektor prywatny, przywódców religijnych, edukatorów dorosłych, ruchy społeczne, organizacje pozarządowe, organizacje młodzieżowe, grupy praw człowieka, media, instytucje akademickie, darczyńców lub agencje międzynarodowe, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych i jej organizacje stowarzyszone.
2. Czy istnieją organizacje społeczeństwa obywatelskiego, organizacje młodzieżowe, grupy praw, grupy społeczne lub inne struktury przywódcze, które współpracują, reprezentują lub działają w imieniu poszkodowanych posiadaczy praw?

Ocena zdolności podmiotów odpowiedzialnych

1. Czy osoby odpowiedzialne mają pozytywny czy negatywny wpływ na konkretną sytuację w zakresie praw człowieka? Czy posiadają wiedzę na temat potencjalnych konsekwencji swojej interwencji w zakresie bezpieczeństwa ofiar oraz innych form odwetu i represji?
2. Jakie są relacje podmiotów odpowiedzialnych z podmiotami posiadającymi prawa i obowiązki? Jaki jest wpływ podmiotów odpowiedzialnych na te podmioty?
3. Czy istnieje ryzyko związane z rozwijaniem zdolności podmiotów odpowiedzialnych w zakresie praw człowieka? Jeśli tak, co można zrobić, aby ograniczyć to ryzyko?

6.2.3. Analiza zasad działania podejścia opartego na prawach

Pytania przewodnie

1. Czy wszystkie osoby są równe wobec prawa, zwracając uwagę na wyraźne nierówności prawne, w tym konkretną dyskryminację rasową i ze względu na płeć, różnice i wykluczenia społeczne oraz dyskryminację pośrednią?
2. Które zmarginalizowane i/lub wrażliwe grupy doświadczają nierówności i dyskryminacji i dlaczego? Czy przepisy są egzekwowane w równy sposób?
3. Czy przepisy zabraniają dyskryminacji z jakiegokolwiek powodu, na przykład ze względu na płeć, rasę, orientację seksualną, pochodzenie etniczne, kolor skóry, religię, język, orientację seksualną, tożsamość i ekspresję płciową, wiek, niepełnosprawność?
4. Czy istnieją normy lub tradycje społeczne, rasowe, płciowe lub kulturowe, które wzmacniają uprzedzenia i powodują dyskryminację? Jeśli tak, to czy i przez kogo są one rozwiązywane?
5. Czy istnieją bariery w równym dostępie do uczestnictwa w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym? Na przykład, czy grupy marginalizowane lub znajdujące się w trudnej sytuacji są wykluczone z dostępu do powszechnie wykorzystywanych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w ich lokalnym kontekście?
6. Jakie kroki zostały podjęte w celu zapewnienia, że analiza sytuacji przeprowadzona na tym etapie nie jest w sposób niezamierzony dyskryminująca w jej projektowaniu, prowadzeniu i działaniach następczych?

Równość i niedyskryminacja

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

Uczestnictwo i integracja

7. W jaki sposób uwzględnienie praw człowieka na etapie analizy może prowadzić do innowacyjnych podejść lub rozwiązań w zakresie nierówności i dyskryminacji w tym kontekście?
8. Jakie kroki zostały podjęte w celu zapewnienia, że gromadzenie i/lub prezentacja wyników tej analizy sytuacji nie spowoduje ryzyka pogłębienia istniejącej dyskryminacji oraz podsycania lub tworzenia nowych napięć?

Pytania przewodnie

1. Czy istnieje aktywny i świadomy udział osób najbardziej zmarginalizowanych i najsłabszych w prowadzeniu spraw publicznych?
2. Czy głosy osób najuboższych, najbardziej zmarginalizowanych lub najbardziej narażonych są w znaczący sposób uwzględniane w procesach decyzyjnych? Jeśli tak, to w jaki sposób i przez kogo?
3. Jakie bariery istnieją dla pełnego uczestnictwa najbardziej zmarginalizowanych i wrażliwych grup społecznych? Czy istnieją bariery specyficzne dla uczestnictwa mniejszości rasowych, seksualnych i płciowych, kobiet i dziewcząt?
4. Czy organy decyzyjne zobowiązały się do uwzględnienia włączenia i uczestnictwa osób najbardziej zmarginalizowanych i podatnych na zagrożenia?
5. Czy na różnych szczeblach procesu decyzyjnego istnieją mechanizmy pozwalające przezwyciężyć bariery, jakie napotykają najubożsi, najbardziej zmarginalizowani i najsłabsi w swoich wysiłkach na

rzecz znaczącego wkładu i uczestnictwa w życiu społecznym?

6. Czy posiadacze praw, w szczególności najbiedniejsi, najbardziej zmarginalizowani i podatni na zagrożenia, mają możliwość zapewnienia, że ich udział jest znaczący?
7. Biorąc pod uwagę, że uczestnictwo jest bardziej prawdopodobne w interwencjach opartych na społeczności, czy istnieją zdecentralizowane lub lokalne struktury rządowe?
8. Czy analizę sytuacji przeprowadza się w sposób partycypacyjny, konsultując się z najbiedniejszymi, najbardziej zmarginalizowanymi i najbardziej narażonymi grupami? W szczególności, czy podjęto wysiłki w celu zapewnienia równej reprezentacji wszystkich posiadaczy praw?

Pytania przewodnie

1. Jaka jest dynamika wokół podmiotów odpowiedzialnych, które wpływają na przejrzystość i rozliczalność? Czy istnieje zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego?
2. Czy istnieją innowacyjne i nieformalne mechanizmy rozliczalności, które zapewniają aktywne i świadome uczestnictwo najbardziej zmarginalizowanych i narażonych osób?
3. Czy istnieją ramy prawne, dzięki którym społeczeństwo obywatelskie może pełnić rolę niezależnego monitora? Jeśli tak, to czy są one sprawiedliwie i skutecznie wdrażane?

Przejrzystość i odpowiedzialność

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

4. Czy posiadacze praw mają dostęp do skutecznego środka odwoławczego przed organem krajowym, gdy ich prawa nie są przestrzegane? Jeśli tak, to czy organ krajowy ma kompetencje do przyznania zadośćuczynienia ofierze (ofiaram)?
5. Czy metoda gromadzenia danych i zarządzania nimi zapewnia niezbędną prywatność i ochronę wszystkich zainteresowanych stron? Czy zagrożenia cyfrowe są brane pod uwagę w kontekście komunikacji cyfrowej?

6.3. Zastosowanie ścieżki wpływu w edukacji na rzecz praw człowieka

Ścieżka zmian społecznych: Ścieżka wpływu to logiczny łańcuch przyczynowo-skutkowy od kontekstu interwencji na rzecz praw człowieka do jej wpływu. Analizuje ona, w jaki sposób można oczekiwać zmian w zakresie naruszeń praw człowieka w oparciu o interwencję na rzecz praw człowieka podjętą przez młodych ludzi. W związku z tym interwencja oparta na społeczności lokalnej stanowi rdzeń ścieżki wpływu, a mówiąc bardziej precyzyjnie, interwencja oparta na społeczności lokalnej odgrywa główną rolę w osiąganiu zmian w zakresie interwencji na rzecz praw człowieka na poziomie wyników i rezultatów, które przyczyniają się do osiągnięcia ochrony, promocji i realizacji praw człowieka wśród młodych ludzi w oparciu zarówno o ich własne lokalne realia, jak i wyzwania.

Podejście do interwencji młodzieżowych oparte na prawach wychodzi z podstawowego założenia, że osiągnięcie praw człowieka, ich realizacja i korzystanie z nich są zarówno celem, jak i zadaniem każdej interwencji w pracy z młodzieżą, mającej na celu poprawę warunków praw człowieka dla młodzieży bez dyskryminacji i nierówności. Przekształcenie projektów młodzieżowych w

interwencje transformacyjne oznacza, że ich działania powinny odnosić się do praw człowieka i przyczyniać się do pożądanych długoterminowych zmian. W związku z tym opracowanie logiki interwencji, zwanej dalej ścieżką wpływu, ma kluczowe znaczenie zarówno dla procesu planowania, jak i projektowania: cel powinien odnosić się do ostatecznej zmiany, do której przyczynia się projekt, podczas gdy cele powinny opisywać pożądaną zmianę lub transformację pod względem umiejętności w zakresie praw człowieka, zasobów, praktycznych zachowań lub zdolności interesariuszy do działania. Podejście oparte na matrycy logicznej składa się z łańcucha wyników i założeń, wyjaśniając, w jaki sposób i dlaczego uważamy, że interwencja będzie działać. Oznacza to wykazanie, w jaki sposób dane wejściowe, działania, produkty i rezultaty interwencji przyniosą zamierzony wpływ, ostateczną pożądaną zmianę w zakresie praw człowieka, która odzwierciedla ścieżkę wpływu. Należy również określić wskaźniki w celu monitorowania i oceny interwencji. Ścieżka wpływu przedstawia jeden jasny obraz wszystkich kroków podjętych od planowania, projektowania, realizacji do działań następczych. Informuje, w jaki sposób interwencja będzie monitorowana i odzwierciedla spójność kroków podejmowanych w całym cyklu życia interwencji. We współpracy z przedstawicielami docelowych interesariuszy, na etapie projektowania, należy opracować ostateczną i jasną wersję teorii zmian, Ścieżkę Oddziaływania. Ta teoria zmiany dla konkretnego projektu lub interwencji jest reprezentowana przez model logiczny, który w pełni i jasno wyjaśnia ścieżkę oddziaływania interwencji. W praktyce ścieżka oddziaływania:

1. przedstawia założenia dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka i proponowanych interwencji, które mają mieć wpływ na tę sytuację.
2. wychwytuje poprawę związanego z prawami człowieka potencjału podmiotów praw, podmiotów ponoszących odpowiedzialność lub podmiotów odpowiedzialnych **na poziomie rezultatu bezpośredniego**:
 - a. ustalanie celów wyjściowych i wskaźników do pomiaru poprawy zdolności związanych z prawami człowieka.

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci
Edukacja w zakresie praw człowieka

- b. dezagregacja wskaźników wyników według płci, wieku, płci oraz, w miarę możliwości, z uwzględnieniem innych czynników tożsamości, takich jak rasa, pochodzenie etniczne, kolor skóry, religia, język, orientacja seksualna, tożsamość płciowa, niepełnosprawność lub położenie geograficzne.
3. przedstawia zmiany, które należy osiągnąć w odniesieniu do zasad roboczych podejścia opartego na prawach **na poziomie wyników pośrednich**:
 - a. ustalenie docelowych wyników i wskaźników do pomiaru zmian w umiejętnościach, zasobach, praktycznych zachowaniach lub wydajności.
 - b. dezagregacja wskaźników wyników według płci, wieku, płci oraz, w miarę możliwości, z uwzględnieniem innych czynników tożsamości, takich jak rasa, pochodzenie etniczne, kolor skóry, religia, język, orientacja seksualna, tożsamość płciowa, niepełnosprawność lub położenie geograficzne.
4. opisuje trwałe, pozytywne zmiany w życiu, godności i dobrobycie posiadaczy praw **na poziomie ostatecznego rezultatu**:
 - a. ustalanie celów i wskaźników wpływu w celu pomiaru trwałych, pozytywnych zmian w życiu, godności i dobrobycie posiadaczy praw, aby mogli oni domagać się, realizować i korzystać ze swoich praw.
 - b. dezagregacja wskaźników wpływu według płci, wieku i płci oraz, w miarę możliwości, uznanie innych czynników tożsamości, takich jak rasa, pochodzenie etniczne, kolor skóry, religia, język, orientacja seksualna, tożsamość płciowa, niepełnosprawność lub położenie geograficzne.

Wspieranie realizacji praw człowieka

Cel ogólny:

- Wzmocnienie odporności młodych dorosłych migrantów znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zmniejszenie ich narażenia i podatności na wykluczenie, mowę nienawiści i nierówność związaną z systemową dyskryminacją rasową i płciową.

Pomiar wpływu:

- Czy struktury monitoringu i ewaluacji uwzględniają aspekt płci? Czy wpływ, który mierzymy, jest taki sam dla kobiet, osób niepełnosprawnych, osób LGBTIQ, czy też istnieją jakieś różnice? Monitorowanie i ewaluacja uwzględniające płeć obejmuje dane z podziałem na płeć, wiek, orientację seksualną, niepełnosprawność itp. Zapewnia, że grupy docelowe biorą udział w ocenie wpływu, tak aby postępy w osiągnięciu wpływu odzwierciedlały podejście oparte na prawach.

Cele i wskaźniki oddziaływania:

- 24 miesiące po interwencji:
 - 50 Młodzieżowych aktywistów migrantów i uchodźców opracowuje i prowadzi kampanie uświadamiające w celu promowania praw migrantów i uchodźców w swoich szkołach, społecznościach, klubach młodzieżowych i organizacjach młodzieżowych.
 - 1000 nauczycieli, osób pracujących z młodzieżą, decydentów, liderów społeczeństwa obywatelskiego i młodych migrantów zostało zaangażowanych w kampanie, dzięki czemu są oni świadomi praw uchodźców i rozwijają pozytywne postawy wobec integracji migrantów, uchodźców w działaniach

Wpływ

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

szkolnych, pracy z młodzieżą, pracy społecznej, pracy społecznej itp.

- W rezultacie 500 młodych dorosłych migrantów: 200 młodych mężczyzn, 150 młodych kobiet, 100 młodych osób niepełnosprawnych i 50 młodych osób LGBTIQ poprawiło swoje zdolności w zakresie praw człowieka, aby stawić czoła nierówności i mowie nienawiści oraz przezwyciężyć systemową dyskryminację rasową i płciową. Są zaangażowani, uczestniczą w stworzonych przez siebie interwencjach społecznościowych.

Wzmocnienie potencjału posiadaczy praw

Cel ogólny:

- Młodzi działacze na rzecz migrantów i uchodźców są szkoleni i wspierani w skutecznym planowaniu, opracowywaniu i prowadzeniu kampanii uświadamiających na temat praw człowieka w celu promowania praw młodych migrantów i uchodźców do integracyjnego systemu integracji w całej ich różnorodności.

Pomiar wyników:

- Czy struktury monitoringu i ewaluacji uwzględniają płeć? Czy wyniki, które mierzymy, są takie same dla młodych migrantek i uchodźczyń; młodych migrantów i uchodźców z niepełnosprawnościami; młodych migrantów i uchodźców LGBTIQ; czy są jakieś różnice? Monitorowanie i ewaluacja uwzględniająca płeć obejmuje dane zdezagregowane według płci, wieku, płci, niepełnosprawności itp. Zapewnia, że różne grupy docelowe biorą udział w ocenie wyników, tak aby postępy w osiągnięciu wyników odzwierciedlały podejście oparte na prawach.

Rezultaty

Cele i wskaźniki dotyczące wyników:

- 2-6 miesięcy po zakończeniu działań szkoleniowych:
 - 30 przeszkolonych osób pracujących z młodzieżą poszerzyło swoją wiedzę na temat edukacji w zakresie praw człowieka, umiejętności, postawy, zachowania i zdolność do stosowania podejścia opartego na prawach w pracy z młodzieżą.
 - 15 organizacji młodzieżowych przeszkolonych przez osoby pracujące z młodzieżą poprawiło swoje zasoby edukacyjne w zakresie praw człowieka, praktyczne zachowanie i wydajność w swoich interwencjach w zakresie pracy z młodzieżą.
 - 5 interwencji po szkoleniu jest planowanych, projektowanych i realizowanych przez organizacje młodzieżowe zraszające przeszkolone osoby pracujące z młodzieżą na poziomie społeczności lokalnej.
 - 50 młodych aktywistów migrantów i uchodźców zostało przeszkolonych w zakresie skutecznego planowania, projektowania i prowadzenia kampanii uświadamiających na temat praw człowieka w celu promowania praw młodych migrantów i uchodźców do integracyjnego systemu integracji.
 - 50 lokalnych organizacji młodzieżowych korzysta z opracowanego podręcznika szkoleniowego w planowaniu i realizacji interwencji edukacyjnych w zakresie praw człowieka poprzez oparte na prawach, wrażliwe na płeć i partycypacyjne podejście w pracy z młodzieżą.
 - 80% beneficjentów spośród 50 przeszkolonych młodych działaczy na rzecz migrantów i uchodźców

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

oraz 50 organizacji młodzieżowych korzystających z podręcznika szkoleniowego odpowiedziało, że są zadowoleni z użyteczności podręcznika szkoleniowego na poziomie 7,5 w skali 1-10.

Budowanie potencjału podmiotów odpowiedzialnych i podmiotów praw

Efekty kształcenia:

- Osoby pracujące z młodzieżą mogą planować, projektować, realizować i monitorować interwencje w zakresie pracy z młodzieżą poprzez oparte na prawach, wrażliwe na płeć, partycypacyjne podejście.
- Osoby pracujące z młodzieżą mogą uczyć i wspierać młodych ludzi w planowaniu, projektowaniu i prowadzeniu kampanii uświadamiających na temat praw człowieka w celu promowania praw migrantów i uchodźców do systemów integracji w całej ich różnorodności.

Pomiar wyjściowy:

- Czy struktury monitoringu i ewaluacji uwzględniają płeć? Czy wyniki, które mierzymy, są takie same dla kobiet pracujących z młodzieżą, osób pracujących z młodzieżą z niepełnosprawnościami; osób pracujących z młodzieżą LGBTIQ; czy są jakieś różnice? Monitorowanie i ewaluacja uwzględniające płeć obejmuje dane zdezagregowane według płci, wieku, orientację seksualną, niepełnosprawności itp. Zapewnia, że różne grupy docelowe biorą udział w ocenie rezultatów, tak aby postęp w osiągnięciu rezultatów odzwierciedlał podejście oparte na prawach.

Dane
wyjściowe

Cele i wskaźniki wyjściowe:

- 30 osób pracujących z młodzieżą może planować, projektować, realizować i monitorować interwencje w zakresie pracy z młodzieżą poprzez oparte na prawach, wrażliwe na płeć, partycypacyjne podejście.
- 30 osób pracujących z młodzieżą może uczyć i wspierać młodych ludzi w planowaniu, projektowaniu i prowadzeniu kampanii uświadamiających na temat praw człowieka w celu promowania praw migrantów i uchodźców do integracyjnego systemu integracji w całej ich różnorodności.
- Opracowanie jednego podręcznika szkoleniowego dotyczącego podstawowych instrukcji i umiejętności facylitacyjnych w zakresie planowania, projektowania i realizacji pracy z młodzieżą i interwencji opartych na społeczności poprzez podejście oparte na prawach, wrażliwe na płeć i partycypacyjne.
- Przeszkolono 12 osób pracujących z młodzieżą płci żeńskiej, 2 osoby pracujące z młodzieżą z niepełnosprawnościami; 4 osoby pracujące z młodzieżą LGBTIQ; 12 osób pracujących z młodzieżą płci męskiej.

Wzmocnienie potencjału osób odpowiedzialnych

Cele szkolenia:

- Szkolenie osób pracujących z młodzieżą w zakresie planowania, projektowania, realizacji i monitorowania interwencji w zakresie pracy z młodzieżą poprzez podejście partycypacyjne oparte na prawach, z uwzględnieniem aspektu płci.
- Szkolenie osób pracujących z młodzieżą w zakresie nauczania i wspierania młodych ludzi w planowaniu, projektowaniu i prowadzeniu kampanii uświadamiających na temat praw

Działania

Feministyczny sojusz na rzecz dobrej informacji o równości płci Edukacja w zakresie praw człowieka

człowieka w celu promowania praw migrantów i uchodźców do systemów integracji w całej ich różnorodności.

Pomiar wyjściowy:

- Czy struktury monitoringu i ewaluacji uwzględniają płeć? Czy wyniki, które mierzymy, są takie same dla kobiet pracujących z młodzieżą, osób pracujących z młodzieżą z niepełnosprawnościami; osób pracujących z młodzieżą LGBTIQ; czy są jakieś różnice? Monitorowanie i ewaluacja uwzględniające płeć obejmuje dane zdezagregowane według płci, wieku, orientacji seksualnej, niepełnosprawności itp. Zapewnia, że różne grupy docelowe biorą udział w ocenie rezultatów, tak aby postęp w osiągnięciu rezultatów odzwierciedlał podejście oparte na prawach.

Cele i wskaźniki wyjściowe:

- 30 osób pracujących z młodzieżą wzięło udział w szkoleniu na temat planowania, opracowywania, realizacji i monitorowania interwencji młodzieżowych z wykorzystaniem podejścia partycypacyjnego opartego na prawach, uwzględniającego aspekt płci.
- 30 osób pracujących z młodzieżą bierze udział w szkoleniu na temat tego, jak uczyć i wspierać młodych ludzi w planowaniu, projektowaniu i prowadzeniu kampanii uświadamiających na temat praw człowieka w celu promowania praw migrantów i uchodźców do integracyjnego systemu integracji.
- 12 kobiet pracujących z młodzieżą, 2 osoby pracujące z młodzieżą z niepełnosprawnościami; 4 osoby pracujące z młodzieżą LGBTIQ; 12 mężczyzn pracujących z młodzieżą uczestniczy w szkoleniu.

Joseph Hategakimana, Terram Pacis

Tłumaczenie: Maria Buczek,
Fundacja Wiedzy i Dialogu Społecznego Agere Aude